

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Маріупольський державний університет
Освітня програма	848 Право
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	081 Право

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Маріупольський державний університет
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	848
Назва ОП	Право
Галузь знань	08 Право
Спеціальність	081 Право
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Карнаух Богдан Петрович, Плачков Михайло Харлампійович, Луцький Роман Петрович (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	05.10.2021 р. – 07.10.2021 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	http://mdu.in.ua/Ucheb/lits/samootsinka/mag/vidomosti_pro_samoocinj_uvannja_opp_pravo_2021-2022.pdf
Програма візиту експертної групи	http://mdu.in.ua/Ucheb/lits/vizyty/mag/programa_ekspertizi_opp_pravo_2021-2022.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Представлена на розгляд експертної комісії магістерська ОП характеризується комплексним підходом зорієнтованим на фахову підготовку конкурентоспроможних юристів здатних успішно вирішувати складні завдання в сфері реалізації та застосування національного та міжнародного права. Унікальність ОП «Право» за другим рівнем надає змогу опанувати окремі інструменти тлумачення та застосування права і правового захисту. Наявність серед освітніх компонентів освітньо-професійної програми відповідної практичної підготовки забезпечує набуття професійного досвіду розв'язання юридичних ситуацій різного рівня складності. В цілому, ОП відповідає місії та стратегії Маріупольському державному університету. Результати акредитаційної експертизи засвідчили, що ОП «Право» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти все ж таки має ряд суттєвих недоліків за критеріями 2 та 4. На думку експертної групи, підстав для повної відмови у акредитації немає, хоча ті недоліки, які є, дають можливість говорити про умовну акредитацію. ОП «Право» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти має перспективи для подальшої реалізації, розвитку та удосконалення за умови усунення недоліків, які виявила наша експертна група.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

ЕГ засвідчує максимальну відкритість ЗВО, його адміністрації, гаранта, де реалізується ОП. Має місце високий рівень професійного розвитку викладачів ОП. Належно функціонують американської студії «Вікно в Америку» із доступом до повнотекстової електронної бібліотеки E-Library. Відкрито на базі МДУ представництва Європейської організації публічного права. Вражає діяльність Юридичної клініки та здобуття активними студентами гранту на її розвиток в рамках проєкту «UPSHIFT Україна». Ознайомлення із матеріально-технічним забезпеченням та вивчення даних про кадрове забезпечення за цією ОП дає підстави стверджувати, що освітній процес забезпечений. Усі учасники освітнього процесу мають безоплатний доступ до інфраструктури та інформаційних ресурсів ЗВО. Безпечно освітнє середовище забезпечується у повній мірі. Вся необхідна інформація є відкритою у вільному доступі на сайті Маріупольського державного університету.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

На думку експертної групи, попри належну роботу із стейхолдерами, все ж таки залучення роботодавців і здобувачів ВО до обговорення і перегляду ОП та формулювання цільового наповнення є недостатнім, слід більше звернути увагу на пропозиції роботодавців (фахівців у сфері права) саме в плані освітньої складової, а також розширення переліку освітніх компонентів гуманітарної складової, які саме забезпечуватимуть розвиток загальних навичок («soft skills»). Експертна група констатує, що методи навчання і викладання не відповідають другому (магістерському) рівню вищої освіти: бракує інтерактивних, проблемно-зорієнтованих, інноваційних методів викладання. Немає послідовної імплементації у навчальний процес методів навчання, заснованих на дослідженнях. Присутня низька якість робочих програм (вкрай стислий опис тем, недостатня кількість рекомендованої літератури, відсутні зарубіжні джерела, не-диверсифікований підхід до форм індивідуальної роботи). Сучасні досягнення світової правничої науки і новітні тенденції слабо враховані у змісті ОК. Що стосується форм підсумкового контролю, немає послідовного додержання принципу конструктивного узгодження (constructive alignment). Відсутні механізми оскарження рішення Вченої ради щодо заміщення вакантної посади в конкурсній ситуації. Самі ж здобувачі недостатньо зацікавлені в удосконаленні ОП (все всіх задовольняє). Виходячи з викладених вище фактів, експертна група наполегливо рекомендує реально, а не формально залучати до перегляду, моніторингу, забезпечення якості ОП здобувачів, органів студентського самоврядування, випускників, а особливо роботодавців. ЕГ вбачає за доцільне університету реалізовувати в життя інтерактивні, проблемно-орієнтовані, інноваційні методи викладання. Послідовно імплементувати у навчальний процес методи навчання засновані на дослідженнях. Обов'язково, в робочих навчальних програмах розширити змістовну сутність конкретних тем із дисциплін, що викладаються. Оновити та розширити кількість рекомендованої літератури. Залучити до переліку зарубіжні літературні джерела. Диверсифікувати форми індивідуальної роботи. Включити в робочі навчальні програми сучасні досягнення світової правничої науки та враховувати новітні тенденції, які є трендовими в сфері юриспруденції.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Місію та стратегію розвитку ЗВО чітко зафіксовано у Стратегічному плані розвитку Маріупольського державного університету на 2021–2025 рр. http://mdu.in.ua/index/msu_2012/0-77, який затверджений рішенням Вченої ради МДУ № 8 від 24.02.2021 р. Згідно цього плану місією університету є практичне втілення євроінтеграційних прагнень Української держави через забезпечення зміцнення науково-освітнього та інноваційного потенціалу країни шляхом розвитку людського капіталу, продукування та поширення ідей та нових знань. Стратегічні завдання повністю корелюються із цілями освітньої програми, якими є: поглиблення у здобувачів вищої освіти теоретичних і практичних знань, умінь, формування компетентностей, які дозволяють розуміти природу і зміст основних правових інститутів, а також меж правового регулювання різних суспільних відносин, розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері права. Особливість програми полягає у комплексному підході, який орієнтований на фахову підготовку конкурентоспроможних юристів, які здатні успішно вирішувати складні задачі щодо реалізації та застосування національного та міжнародного права, а унікальність ОП надає змогу опановувати окремі інструменти тлумачення та застосування права і правового захисту.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Під час онлайн-візиту до ЗВО експертна група пересвідчилася, що цілі та програмні результати ОП визначалися з урахуванням потреб зацікавлених сторін, зокрема враховуючи те, що даний заклад знаходиться недалеко від лінії розмежування на Сході, що дає підстави вважати про необхідність впровадження освітньої діяльності саме за цією ОП. Представлена на акредитацію ОП «Право» за другим (магістерським) рівнем була розроблена весною 2021 року. Саме в березні її було розміщено на сайті університету для громадського обговорення. Після обговорень структури та компонентів ОП, з урахуванням інтересів здобувачів вищої освіти та пропозицій стейкхолдерів, у червні 2021 року протоколом засідання Вченої ради МДУ № 12 від 23.06.2021 р. її було затверджено для вступників другого (магістерського) рівня вищої освіти. При формуванні ОП все ж таки враховувалися інтереси та пропозиції здобувачів вищої освіти про це свідчать анкетування здобувачів вищої освіти https://docs.google.com/forms/d/1A1GbrDwtpGvwkGIWHrS9J2snaPGR1A_-n1D1kZfzggg/edit та випускників https://docs.google.com/forms/d/17QMxIVhPMA7hBZmaHqS9KsKbpUYO-MPnTPhANoOvVrWY/viewform?edit_requested=true. Роботодавці були долучені до ОП, оскільки зробили пропозиції щодо її вдосконалення: в питаннях фахових компетентностей, які здобувачі вищої освіти мають сформувати під час навчання, збалансування теоретичних та практичних курсів у програмі, логічної послідовності вивчення дисциплін та конкретних баз для проходження виробничої практики https://docs.google.com/forms/d/1oClQuA-nBDBbozl-e3UeXidDVXsgiwRKUCDPCgJKOCI/viewform?edit_requested=true. Під час спілкування з присутніми на зустрічі представниками роботодавців експертна група пересвідчилась в зацікавленості роботодавців у підготовці фахівців за заявленою ОП та підтриманні системних контактів з Університетом. На сайті ЗВО розміщена анкета для опитування стейкхолдерів (https://docs.google.com/forms/d/1oClQuA-nBDBbozl-e3UeXidDVXsgiwRKUCDPCgJKOCI/viewform?edit_requested=true), хоча аналіз результатів проходження анкетування відсутній.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Проектування цілей та змісту ОП здійснювалося на основі врахування загальнонаціональних та регіональних потреб ринку праці в контексті «Стратегії розвитку Донецької області на період до 2027 року» (<https://dn.gov.ua/projects/strategiya-rozvitku-doneckoyi-oblastina-period-do-2027-roku>). Через збройний конфлікт, що триває в Донецькому регіоні, збільшується кількість внутрішньо переміщених осіб, які потребують юридичного захисту. За таких умов як ніколи відчувається потреба в підготовці компетентних фахівців за юридичним напрямком. Змістовне наповнення ОП через набір обов'язкових ОК було сформовано з урахуванням розвитку спеціальності та ринку праці, крім того, вибіркові дисципліни циклу професійної підготовки, які здобувач може обрати для підвищення конкурентоздатності, відбивають сучасні проблеми конституційного права та процесу, проблеми господарського права та процесу, проблеми цивільного права та процесу, проблеми адміністративного судочинства, актуальні питання діяльності адвокатури та медіації тощо. Результатом навчання за ОП є фахівець, здатний розв'язувати комплексні проблеми в галузі права під час професійної або наукової діяльності. У результаті навчання за ОП здобувач набуває глибинні знання зі спеціальності, оволодіває методологією наукового дослідження, набуває здатність визначати актуальні проблеми, формулювати цілі та завдання, висновки і рекомендації на основі авторського комплексного дослідження для відкриття нових напрямів і проведення подальших досліджень у галузі. Важливим є розвиток «soft skills», що відображає одну з тенденцій на ринку праці. Однак в даній ОП, ЕГ рекомендує розширити перелік освітніх компонент гуманітарної складової, які саме забезпечуватимуть розвиток загальних навичок. Відомості самооцінювання стверджують, що були проаналізовані програми навчання провідних вітчизняних вищих навчальних закладів та регіональних донецьких університетів. Про те, на жаль, експертна група не змогла пересвідчитись у застосуванні європейського інноваційного досвіду під

час формулювання цілей та програмних результатів навчання освітньо-професійної програми «Право» другого рівня.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

В представленій на розгляд ОП освітні компоненти професійного циклу підготовки мають практичне спрямування та забезпечують набуття магістрами відповідних програмних результатів. Здобувачі мають можливість опанувати спеціальні (фахові) компетентності, передбачені Стандартом вищої освіти під час проходження виробничої практики 1, виробничої практики 2 та переддипломної практики, виконання кваліфікаційної роботи, участі у науково-комунікативних заходах, написанні статей, тез та аналітичних записок. Досягненню результатів навчання також сприяє участь магістрів у підготовці та проведенні заходів в рамках реалізації кафедральних проєктів «Проблеми публічно-правових галузей», «Lex&us»; роботі секцій Декади студентської науки, а також щорічної Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасний розвиток державотворення та правотворення в Україні: проблеми теорії та практики» (організатором якої є кафедра права та публічного адміністрування)).

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Цілі ОП виписані чітко й зрозуміло, повністю узгоджені з місією та стратегією Університету. Орієнтованість освітніх компонентів циклу фахової компетентності на сучасні тенденції розвитку ринку праці зважаючи на регіональний контекст. Впровадження ОП «Право» відповідає сучасним актуальним тенденціям розвитку спеціальності та запитам на ринку праці.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Необхідно звернути увагу ЗВО на залучення більшої кількості стейкхолдерів до обговорення та перегляду ОП та розглянути можливість збільшення кількості ОК, що формують «soft skills». Доцільним, з точки зору експертної групи, є забезпечення конкретного аналізу змісту та практики реалізації аналогічних іноземних ОП.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень B

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Експертна група на підставі аналізу відповідних фактів та доказів констатує, що ОП має сформульовані цілі, які відповідають місії, візії та стратегії університету. Зацікавлені сторони мають змогу ознайомитися з ОП та необхідною інформацією з приводу обговорення та внесення змін до ОП. Загалом, ОП відповідає Критерію 1, з деякими зауваженнями, що не є суттєвими.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Загальний обсяг ОП (у кредитах ЄКТС), що відображено і в навчальних планах становить 90 кредитів, що відповідає Закону України «Про вищу освіту», в т. ч. вимогам Стандарту. В ОП загальний обсяг обов'язкових компонентів становив 66 кредитів, вибіркових – 24 кредити, що складає 26%. Ці цифри засвідчують професійний підхід до роботи ЗВО. Однак, експертна група наполегливо рекомендує з метою забезпечення здобуття мовних

компетентностей, доцільно впровадити у практику викладання деяких ОК на двох мовах, що дасть змогу брати більш активну участь у різних міжнародних проєктах в межах України та закордоном.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Освітня програма має чітку структуру, зміст ОП є структурованим за семестрами і роками навчання. Однак, попри той факт, що освітні компоненти, включені до ОП, складають логічну взаємопов'язану систему вони не дозволяють досягнути заявлених цілей та програмних результатів навчання через низьку якість робочих навчальних програм. Даний недолік виражається у вкрай стислих описах тем, недостатній кількості рекомендованої літератури та відсутності зарубіжних джерел у списку рекомендованих до вивчення праць. Так, наприклад, «Принцип верховенства права та проблеми його реалізації» (<http://moodle.mdu.in.ua/enrol/index.php?id=8227>), «Захист прав за національним та європейським законодавством» (<http://moodle.mdu.in.ua/enrol/index.php?id=8224>) не дає підстав для висновку, що укладачами робочих програм було враховано найновіші тенденції розвитку правничої науки. Так, серед рекомендованих джерел цілком відсутні публікації зарубіжних учених мовою оригіналу. Загальна кількість рекомендованих джерел видається недостатньою (до 5 джерел на одну тему, включаючи нормативно-правові акти і судові рішення). Показовою є і неприпустима лаконічність в описі тем: в ОК «Принцип верховенства права та проблеми його реалізації» опис тем 2, 4, 5 і 6 вкладається у два неповних рядка (<http://moodle.mdu.in.ua/enrol/index.php?id=8227>, С. 7-9). Такий же обсяг мають і теми 2 і 3 ОК «Докази та доказування в кримінальному провадженні» (<http://moodle.mdu.in.ua/enrol/index.php?id=8236> С. 6). Поза увагою укладачів робочих програм залишилися гострі проблеми, які постають перед правниками у зв'язку із загальною цифровізацією суспільних процесів. Теми, які розглядаються в ОК «Захист прав за національним та європейським законодавством», вказують на те, що ця дисципліна носить ознайомчий характер і не відповідає другому (магістерському) рівню вищої освіти.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

ОП орієнтована на підготовку фахівців-юристів. Відповідно до Матриці забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами освітньої програми програмні результати навчання та компетентності, визначені ОП, забезпечуються за рахунок обов'язкових освітніх компонентів (ОК1–ОК3: Методологія та організація наукових досліджень, Академічне письмо, Іноземна мова у професійному середовищі) призначені для засвоєння теоретичних знань та формування практичних вмінь та навичок, необхідних здобувачеві для майбутньої професійної діяльності. А теоретичний зміст предметної області підготовки розкривається в обов'язкових компонентах ОП, зокрема, таких як: Принцип верховенства права та проблеми його реалізації, Захист прав за національним та європейським правом, Міграційне право, Правотлумачна та правозастосовна техніка, Проблеми міжнародного приватного та публічного права, Теорія та практика застосування кримінального та кримінально-процесуального законодавства.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Освітній процес у ЗВО регулюється Законом України «Про освіту», Законом України «Про вищу освіту» «Положенням про організацію освітнього процесу у МДУ» (http://mdu.in.ua/Dokumenty/polozhennia/polozhennja_pro_organizaciju_osvitnogo_procesu.pdf). В процесі спілкування із здобувачами освітніх послуг, вони підтвердили, що індивідуальна освітня траєкторія здобувача реалізується через індивідуальний навчальний план, який складається на підставі робочого навчального плану на кожний навчальний рік і затверджується в порядку, встановленому університетом. Перелік вибіркового дисциплін щорічно оновлюється шляхом його перегляду та перезатвердження відповідно до Положення про вибірково дисципліни у МДУ (http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/polozhennja_pro_vibirkov_i_disciplini_100620.pdf). Також індивідуальна освітня траєкторія реалізується через вільне обрання здобувачами ОП теми кваліфікаційного дослідження (відповідно п.2.3. «Положення про кваліфікаційні роботи здобувачів вищої освіти в МДУ» http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/polozhennja_pro_kvalifikacijni_roboti_zdobuvachiv_.pdf).

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Практична підготовка у ЗВО регламентується нормативно-правовими актами. Невід'ємною складовою освітньої програми є постійна практична робота здобувачів відповідно до Положення про проведення практик здобувачів

вищої освіти МДУ (http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/polozhennja_pro_provedennja_praktik.pdf). Практична підготовка магістрів здійснюється під час проходження виробничої практики 1 в першому семестрі (12 кредитів), виробничої практики 2 в другому семестрі (15 кредитів) та переддипломної практики в третьому семестрі (3 кредити). Основним документом, яким керуються здобувачі вищої освіти при проходженні виробничих та переддипломної практик, є робочі програми практик, у яких визначена мета, завдання, зміст і порядок проведення практик, форми та методи контролю і підведення підсумків практичної підготовки. Після закінчення терміну практики здобувачі вищої освіти захищають звітну документацію з практики.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

У відповідності до «Положення щодо політики розвитку soft skills в МДУ» (http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/polozhennja_pro_soft_skills.pdf) ЗВО декларує сприяння розвитку soft skills для здобувачів ВО, зокрема формування загальних компетентностей, що є складовими соціальних навичок. Варто також відмітити, що магістри залучаються до організації та проведення науково-комунікативних, культурно-масових заходів в МДУ, де набувають навички комунікації, лідерства, працювати в команді (Положення про організацію та проведення науково-комунікативних заходів у МДУ (<http://surl.li/agylw>)). В університеті постійно проводяться різноманітні культурно-масові заходи, зокрема, «Дебют першокурсника», «Майдан'с», «Брейн-ринг», діють різноманітні гуртки, «Англійський розмовний клуб», успішно реалізовано благодійні проекти «З теплом в серці», «Ялинка бажань». Однак, попри очевидні здобутки в соціально-виховній роботі експертна група зобов'язана акцентувати увагу на повному провалі в методичній сфері, так при викладанні перевага надається класичним методам навчання, хоча ці методи навчання і викладання не відповідають другому (магістерському) рівню вищої освіти. Зокрема, методи навчання в робочих програмах навчальних дисциплін описані вкрай стисло (<http://moodle.mdu.in.ua/enrol/index.php?id=8225>, С. 16-17; <http://moodle.mdu.in.ua/enrol/index.php?id=8221>, С. 12). Опис цих методів є майже цілком ідентичним у різних ОК, що свідчить про те, що належна увага не була приділена тому, щоб припасувати методи викладання до особливостей матеріалу, що викладається. Опис методів викладання в робочих програмах засвідчує відсутність творчого підходу до методології викладання, брак інноваційних, інтерактивних і проблемно-зорієнтованих методів.

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Питання обсягу освітньої програми та окремих освітніх компонентів, які відображають фактичне навантаження здобувачів регламентуються Положенням про організацію освітнього процесу в МДУ (http://mdu.in.ua/Dokumenty/polozhennia/polozhennja_pro_organizaciju_osvitnogo_procesu.pdf) та Положенням про роботу програму навчальної дисципліни МДУ (http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/polozhennja_pro_robochu_programu_navchalnoji_disci.pdf). Відповідно до цих положень час відведений для самостійної роботи визначається робочим навчальним планом. Під час зустрічі з керівництвом факультету було встановлено, що робочий навчальний план затверджується кожного року і включає загальний графік навчального процесу та розподіл освітніх компонент. При цьому, самостійна робота здобувача вищої освіти становить не менше 1/2 та не більше 2/3 від загального обсягу навчального часу щодо вивчення конкретної навчальної дисципліни, а тижневе аудиторне навантаження не перевищує 24 години. Під час спілкування із здобувачами було підтверджено дотримання вищенаведених нормативних положень та встановлено, що фактичне навантаження здобувачів є достатнім для досягнення цілей та програмних результатів навчання, а обсяг завдань на самостійну роботу не є надмірним.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

ОП не передбачає підготовку здобувачів за дуальною формою освіти.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

ОП має чітку форму, зміст ОП структуровано за семестрами і роками навчання. Зміст освітньої програми повністю відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності. Освітні компоненти, включені до ОП, мають логічний взаємозв'язок. Освітній процес регулюється Положенням про організацію освітнього процесу, яке викладене на сайті ЗВО. Всі необхідні нормативні документи знаходяться на сайті ЗВО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Аналіз ОП показав її поверхневість та формальну структурованість. Експертна група може з впевненістю стверджувати, що освітні компоненти включені до програми не дозволяють досягнути заявленим цілям та програмним результатам навчання через низьку якість робочих навчальних програм. Це виражається у вкрай стислих описах тем, недостатній кількості рекомендованої літератури та відсутності зарубіжних джерел у списку рекомендованих для вивчення наукових праць. Так, серед рекомендованої літератури у робочих програмах освітніх компонентів не має публікацій зарубіжних учених мовою оригіналу. Нажаль, доводиться констатувати відсутність системної роботи з ознайомлення студентів зі світовими науковими здобутками та категорично стверджувати про те, що матеріал ОК перебуває у загальносвітовому контексті сучасної правничої науки – зарано. Також слід відмітити, що процес здобуття мовних компетентностей, практично, відсутній (жодна дисципліна не читається іноземною мовою, що для магістерського рівня є значним професійним недоліком, оскільки не дозволяє здобувачу освітніх послуг відповідати сучасним вимогам ринку праці). Тому виходячи із наведених вище положень, експертна група наполегливо рекомендує: підвищити низьку якість робочих навчальних програм шляхом розширення опису заявлених для вивчення та обговорення тем; збільшити кількість рекомендованої літератури необхідної для опрацювання студентами та обов'язково включити туди зарубіжні джерела; впровадити у практику викладання деяких ОК на двох мовах, що дасть змогу брати більш активну участь у різних міжнародних проєктах в межах України та закордоном і забезпечить їх конкурентоспроможність на ринку праці.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень Е

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Оцінюючи даний критерій на відповідність експертна група брала до уваги всю цілісність встановлених релевантних зав'язків та їх контексту. Експертна група вважає, що встановлені недоліки за даним критерієм є більш вагомими ніж позитивні практики за ним. Встановлені недоліки можуть бути усунені в однорічний строк.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на навчання до Маріупольського державного університету в 2021 році розроблені приймальною комісією та затверджені Вченою радою університету (протокол №7 від 23.12.2020 р.) відповідно до Умов прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2021 році, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 15 жовтня 2020 року № 1274. (http://mdu.in.ua/PK/pp_2021_rik.pdf). Їх приписи є чіткими, зрозумілими та не містять дискримінаційних положень. Вони оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти <http://mdu.in.ua/index/vstup/0-67>.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Особливістю вступу на дану ОП є те, що конкурсний відбір за спеціальністю Право для здобуття другого (магістерського) ступеня вищої освіти здійснюється за результатами єдиних для всіх вступних випробувань. Зокрема, для конкурсного відбору осіб, які на основі ступеня бакалавра, магістра (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста) вступають на навчання для здобуття ступеня магістра, зараховуються результати єдиного вступного іспиту з іноземної мови та єдиного фахового вступного випробування з права та загальних навчальних правничих компетентностей відповідно до роз'яснень, зазначених в листі МОН України № 1/9 - 277 від 25.05.2021

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, регулюються Інструкцією про порядок визначення академічної різниці та перезарахування навчальних дисциплін у Маріупольському державному університеті http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/instrukcija_pro_porjadok_viznachennja_akademichnoj.pdf, Положенням про порядок відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення осіб, які навчаються у Маріупольському державному університеті, та надання їм академічної відпустки http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/polozhennja_pro_porjadok_vidrakhuvannja-pererivann.pdf та Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність у Маріупольському державному університеті http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/polozhennja_pro_porjadok_realizaciji_prava_na_akad.pdf. Вони є чітким та зрозумілим, не суперечить Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні. Їх доступність для учасників освітнього процесу забезпечена шляхом оприлюднення на офіційному сайті ЗВО. У процесі зустрічі з представниками студентського самоврядування було з'ясовано, що вони чули про можливість реалізації академічної мобільності та рамочні підходи до визнання результатів навчання, але процедура їм не дуже знайома.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

З 2020 р. в Університеті діє Порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/porjadok_viznannja_neformalna_osvita.pdf. У ньому деталізовані особливості, умови та процедура визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. Зокрема, процедура визнання включає такі можливості: для змістових модулів навчальних дисциплін, практичних завдань з навчальних дисциплін, завдань самостійної роботи здобувачів, результати навчання за якими частково співпадають із набутими результатами за документами неформальної освіти; для навчальних дисциплін, результати навчання яких повністю або переважно більшістю співпадають із набутими результатами за документами неформальної освіти та мають однаковий розмір часу на оволодіння матеріалу (різниця у часі допускається не більше 20%); для навчальних дисциплін з вивчення іноземних мов для здобувачів вищої освіти, які мають міжнародні сертифікати з підтвердженням відповідного рівня володіння мовою, для відповідних видів практики або завдань з практики здобувачів вищої освіти. На зустрічі студенти даної ОП підтвердили свою участь у неформальній освіті, однак, недостатньо обізнані у деталях застосування нормативних положень неформальної освіти

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Правила прийому на навчання є чіткими, зрозумілими, не містять дискримінаційних положень, своєчасно розміщуються на веб-сайті. Університетом розроблені та належно оприлюднені процедури визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема, під час академічної мобільності, а також отриманих у неформальній освіті.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Експертною групою рекомендується активізувати роботу щодо популяризації, інформування та заохочення академічної мобільності студентів, а також неформальної освіти. Рекомендовано відобразити в локальних документах, робочих навчальних програмах існуючу практику врахування результатів, отриманих в неформальній освіті, через зарахування балів за окремі теми, блоки тем чи додаткові завдання.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

ОП в цілому відповідає вимогам Критерію 3 та має деякі недоліки, а саме, певна необізнаність студентів з інформацією щодо академічної мобільності та неформальної освіти, які не впливають на якість освіти за даною ОП та мають не суттєвий характер.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Методи навчання і викладання не відповідають другому (магістерському) рівню вищої освіти. Так, методи навчання в робочих програмах навчальних дисциплін описані вкрай стисло (див.: <http://moodle.mdu.in.ua/enrol/index.php?id=8224>, С. 15; <http://moodle.mdu.in.ua/enrol/index.php?id=8225>, С. 16-17; <http://moodle.mdu.in.ua/enrol/index.php?id=8221>, С. 12 тощо). Опис цих методів є майже цілком ідентичним у різних ОК, що свідчить про те, що належна увага не була приділена тому, щоб припасувати методи викладання до особливостей матеріалу, що викладається. Опис методів викладання в робочих програмах засвідчує відсутність творчого підходу до методології викладання, брак інноваційних, інтерактивних і проблемно-зорієнтованих методів. Це підтвердила і розмова із викладачами ОП. На запитання «Що інноваційного, інтерактивного є у Вашій методиці викладання?» проф. Кузьменко С.Г. відповів, що задає студентам «на семінарське, практичне заняття підготувати той матеріал, фактаж, що був на лекції». Далі від пояснив, що студенти готують скорочений конспект лекції, виділяючи в ній головне. Показовим є і вкрай бідний каталог можливих форм індивідуальної роботи студентів. Так, у РП «Правотлумачна та правозастосовна техніка» як єдину форму індивідуальної роботи передбачено складання глосарію (<http://moodle.mdu.in.ua/enrol/index.php?id=8225>, С. 16); аналогічно у РП «Принцип верховенства права та проблеми його реалізації» єдиною формою індивідуальної роботи є написання есе (<http://moodle.mdu.in.ua/enrol/index.php?id=8227>, С. 13). Це дає підстави для обґрунтованих сумнівів у тому, що ОК повною мірою забезпечують досягнення результатів навчання, передбачених Стандартом вищої освіти і заявлених у ОП. Зокрема, ПРН 16 (щодо участі у розробці проектів нормативно-правових актів) згідно з Матрицею має забезпечуватися ОК «Правотлумачна та правозастосовна техніка», однак тема 3 в рамках цього ОК («Нормотворчість») має лише ознайомчий, поверхневий характер (<http://moodle.mdu.in.ua/enrol/index.php?id=8225>, С. 7). І хоча під час зустрічі із НПП проф. Годованик Є.В. зазначив, що на практичних заняттях «основною формою роботи є складання правозастосовних актів, постанов, рішень, проектів правотлумачних актів», відповідні форми роботи не відображені в робочій програмі ОК. Недостатня увага до добору методів викладання, які могли б зацікавити здобувачів освіти і відповідали б їхнім потребам і запитам, може слугувати доказом того, що принцип студентоцентрованості не реалізується на ОП повною мірою. Разом з тим, під час зустрічі зі здобувачами вищої освіти останні засвідчили, що вільно обирають теми для своїх досліджень, і зокрема, для кваліфікаційних робіт. При цьому було зазначено, що в разі, коли студент визначився із темою кваліфікаційної роботи, кафедра сприяє в доборі наукового керівника, найбільш компетентного у відповідній тематиці. Це дає підстави для висновку, що принцип академічної свободи послідовно дотримується на ОП.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Джерелом інформації щодо того або іншого ОК для здобувачів освіти слугує робоча програма і загальна інформація. Силабуси на ОП наразі не запроваджені. Робочі програми і загальна інформація про ОК розміщені на Навчальному порталі Moodle МДУ (<http://moodle.mdu.in.ua/course/index.php?categoryid=1566>). У робочих програмах міститься опис ОК, його структура, мета і завдання, перелік тем, зміст практичних занять, критерії оцінювання, перелік запитань для підсумкового контролю, рекомендована література і політика навчальної дисципліни. Вимоги до змісту і порядку оприлюднення робочих програм визначені Положенням про робочу програму навчальної дисципліни у Маріупольському державному університеті (http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/polozhennja_pro_robochu_programu_navchalnoji_disci.pdf). Під час експертизи, експертна група мала змогу пересвідчитися в тому, що відповідні матеріали розміщені на сайті і доступні для студентів. Робоча програма і загальна інформація перебувають у вільному доступі, тож, ознайомлення з ними можливе в будь-який час за розсудом здобувача, в тому числі і перед початком вивчення відповідної дисципліни. Додатково, про структуру ОК, методи навчання і критерії оцінювання викладачі розповідають безпосередньо на перших лекційних чи практичних заняттях. Загалом означені способи інформування є задовільними.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

На ОП запроваджено такі ОК як «Методологія та організація наукових досліджень» та «Академічне письмо», які покликані сприяти розвиткові дослідницьких навичок у здобувачів вищої освіти. Однак, тематику і форму індивідуальної роботи в рамках ОК «Методологія та організація наукових досліджень» важко назвати дослідницько-орієнтованою: студентам пропонується писати реферативні роботи на схоластичну тематику, наприклад «Наука: історичні передумови виникнення» або «Науково-дослідницька діяльність у системі вищої освіти» тощо (<http://moodle.mdu.in.ua/enrol/index.php?id=822> 1, С. 11). Послідовної, наскрізної імплементації у навчальний процес методів навчання, заснованих на дослідженні, не простежується. З метою випробувати свої знання та навички в «польових умовах» здобувачі освіти мають змогу долучитися до роботи Юридичної клініки, що створена на базі Економіко-правового факультету МДУ (http://elf.mdu.in.ua/index/juridichna_klinika_mdu/o-6). Під час зустрічі зі здобувачами освіти студенти В. Дресвяннікова і Р. Шамара розповіли про участь у проєкті «UPSHIFT Україна», який є частиною глобальної інноваційної програми ЮНІСЕФ і реалізується Фондом «Професійний розвиток Харкова» за підтримки Європейського Союзу. Представлений студентами МДУ проєкт «Studconsult» пройшов конкурсний відбір, і як підсумок було отримано грант на розвиток Юридичної клініки (http://mdu.in.ua/news/studenti_mdu_otrimajut_finansuvannja_na_realizaciju_pravoprosvitnickogo_proektu_studconsult/2019-11-28-3435). З березня 2021 року Юридична клініка Маріупольського державного університету офіційно включена до Асоціації юридичних клінік України.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Порядок і періодичність перегляду робочих програм визначений пунктами 1.11 і 1.12 Положення про робочу програму навчальної дисципліни у Маріупольському державному університеті (http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/polozhennja_pro_robochu_programu_navchalnoj_disci.pdf). Відповідно до цього положення робоча програма навчальної дисципліни перезатверджується щорічно з урахуванням результатів моніторингу та перегляду освітніх програм, перегляду змісту програми навчальної дисципліни. Зміни до РПНД розглядаються та затверджуються на засіданні кафедри до початку нового навчального року у вигляді Додатку. Разом з тим ознайомлення із питаннями, що виносяться на розгляд, а також рекомендованою літературою в рамках таких ОК як, наприклад, «Принцип верховенства права та проблеми його реалізації» (<http://moodle.mdu.in.ua/enrol/index.php?id=8227>), «Захист прав за національним та європейським законодавством» (<http://moodle.mdu.in.ua/enrol/index.php?id=8224>) не дає підстав для висновку, що укладачами робочих програм було враховано найновіші тенденції розвитку правничої науки. Так, серед рекомендованих джерел цілком відсутні публікації зарубіжних учених мовою оригіналу. Загальна кількість рекомендованих джерел видається недостатньою (до 5 джерел на одну тему, включаючи нормативно-правові акти і судові рішення). Показовою є і неприпустима лаконічність в описі тем: в ОК «Принцип верховенства права та проблеми його реалізації» опис тем 2, 4, 5 і 6 вкладається у два неповних рядка (<http://moodle.mdu.in.ua/enrol/index.php?id=8227> , С. 7-9). Такий же обсяг мають і теми 2 і 3 ОК «Докази та доказування в кримінальному провадженні» (<http://moodle.mdu.in.ua/enrol/index.php?id=8236> С. 6). Поза увагою укладачів робочих програм залишилися гострі проблеми, які постають перед правниками у зв'язку із загальною цифровізацією суспільних процесів. Теми, які розглядаються в ОК «Захист прав за національним та європейським законодавством», вказують на те, що ця дисципліна носить ознайомчий характер і не відповідає другому (магістерському) рівню вищої освіти.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Здобутком МДУ у напрямку інтернаціоналізації науково-освітнього процесу є відкриття на базі Економіко-правового факультету американської студії «Вікно в Америку». В рамках цієї студії відбувається навчання англійської мови, розповсюдження інформації про міжнародні наукові заходи, конференції, стажування тощо. За підтримки Посольства США в Україні Університету надано доступ до повнотекстової бази даних E-library. Експерти мали змогу переконатися в дієвості цієї ініціативи під час огляду матеріально-технічної бази. На базі МДУ відкрито також представництво Європейської організації публічного права (European Public Law Organisation). 09 вересня 2021 р. Маріупольський державний університет узяв участь в онлайн-засіданні Ради директорів цієї організації (http://elf.mdu.in.ua/news/mdu_prijnjav_uchast_u_zasidanni_radi_direktoriv_eopp/2021-09-20-94). Разом з тим, серед рекомендованої літератури у робочих програмах освітніх компонентів немає публікацій зарубіжних учених мовою оригіналу. Тому доводиться констатувати відсутність системної роботи із ознайомлення студентів зі світовими науковими здобутками. Стверджувати про те, що матеріал ОК перебуває у загальноосвітньому контексті сучасної правничої науки – зарано. Незважаючи на те, що під час зустрічей із менеджментом МДУ, представники адміністрації зауважували на активному розвитку міжнародної співпраці на рівні Університету загалом (так, приміром, під час фінальної зустрічі ректор зауважив, що МДУ має 20 угод за програмою Erasmus+), тим не менше прикладів, коли б така співпраця стосувалася безпосередньо акредитованої ОП експертам виявити не вдалося: наразі ані здобувачі освіти за ОП «Право», ані викладачі цієї ОП не беруть участі в програмах міжнародної академічної мобільності Erasmus+.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Функціонування американської студії «Вікно в Америку» із доступом до повнотекстової електронної бібліотеки E-Library. Відкриття на базі МДУ представництва Європейської організації публічного права. Діяльність Юридичної клініки, та здобуття студентами-клініцистами гранту на її розвиток в рамках проєкту «UPSHIFT Україна».

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Методи навчання і викладання не відповідають другому (магістерському) рівню вищої освіти: бракує інтерактивних, проблемно-орієнтованих, інноваційних методів викладання. Послідовної імплементації у навчальний процес методів навчання, заснованих на дослідженні, не простежується. Низька якість робочих програм: вкрай стислий опис тем, недостатня кількість рекомендованої літератури, відсутність зарубіжних джерел, не-диверсифікований підхід до форм індивідуальної роботи. Сучасні досягнення світової правничої науки і новітні тенденції слабо враховані у змісті ОК. Рекомендується покращити методичне забезпечення ОК, зокрема шляхом запровадження силлабусів і істотного вдосконалення робочих програм. При цьому слід, по-перше, оновити змістову частину освітніх компонентів, акцентуючи увагу на проблемному, практико-зорієнтованому підході (на протигагу ознайомчому, оглядовому), з урахуванням досягнень світової науки та сучасних викликів, що постають перед правниками. По-друге, слід ретельніше поставитися до добору методів викладання. При цьому належить послідовно додержуватися принципу fitness for purpose: слід добирати такі методи, які якнайкраще зможуть посприяти здобуттю студентами задекларованих компетентностей. Ці методи мають бути інтерактивними, практико-орієнтованими і мають бути належно описані в робочих програмах чи силлабусах. При формуванні методики викладання варто додержуватися парадигми активного навчання (active learning). У такому ж ключі слід підходити і до визначення форм індивідуальної роботи студентів, запровадивши диверсифікований підхід із більшим простором вибору форм такої роботи. По-третє, варто більше уваги приділяти спискам рекомендованої літератури в робочих програмах чи силлабусах: ці списки мають відображати найбільш вагомі і найбільш сучасні доробки науковців за відповідною тематикою і включати доробки іноземних дослідників мовою оригіналу. Окрім того, слід зосередити зусилля на інтернаціоналізації навчального процесу й імплементації дослідницьких методів, зокрема, шляхом залучення студентів до наукових проєктів, що реалізуються викладачами, і сприяння участі студентів ОП в програмах академічної мобільності та зарубіжних стажуваннях.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень E

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Методи викладання і робочі програми не відповідають другому (магістерському) рівню вищої освіти і не дають змоги розраховувати на досягнення програмних результатів навчання. Зміст освітніх компонентів є значною мірою оглядово-ознайомчим і не забезпечує належної глибини, проблемної і практичної зорієнтованості навчання. Методи викладання, що застосовуються, і як вони описані в робочих програмах, здебільшого зорієнтовані на відтворення інформації і задіюють переважно нижчі когнітивні рівні. Визначені робочими програмами методи викладання не корелюють із цілями і запланованими результатами навчання. Критично бракує врахування здобутків світової правничої науки і розгляду сучасних, контраверсійних проблем, що постають перед правом. Потребує розвитку інтернаціоналізація навчання і реальна імплементація в навчальний процес дослідницьких методів.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Вимоги до контрольних заходів на рівні МДУ визначені Положенням про організацію освітнього процесу у Маріупольському державному університеті (http://mdu.in.ua/Dokumenty/polozhennia/polozhennja_pro_organizaciju_osvitnogo_procesu.pdf), Положенням про організацію контролю та оцінювання (http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/polozhennja_pro_organizaciju_kontrolju_ta_ocinjuva.pdf), Положенням про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної комісії у маріупольському державному університеті (http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/polozhennja_pro_ek.pdf), Положенням про ректорський контроль знань здобувачів вищої освіти маріупольського державного університету (http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/polozhennja_pro_rektorskiy_kontrol_znan_zdobuvachi.pdf) та Положенням про

кваліфікаційні роботи здобувачів вищої освіти в мариупольському державному університеті (http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/polozhennja_pro_kvalifikacijni_roboti_zdobuvachiv_.pdf). Усі означені документи доступні онлайн на офіційному сайті МДУ. Окрім того, форми контрольних заходів і критерії оцінювання описані щодо кожного ОК у відповідній робочій програмі і розкриваються викладачем безпосередньо на перших заняттях зі студентами. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання є чіткими, доступними та зрозумілими для здобувачів ОП. Система балів, які підсумовуються для визначення остаточної оцінки за ОК, дає змогу врахувати всі види навчальної роботи здобувача. Разом з тим, стосовно форм підсумкового контролю є сумніви щодо послідовного додержання в рамках ОП принципу так званого конструктивного узгодження (constructive alignment) між цілями ОК, методами викладання і формами оцінювання. Як підтвердили викладачі ОП, переважуючою формою підсумкового контролю є усний іспит за білетами, що містять теоретичні питання (відповідна форма контролю відображена і в робочих програмах). Однак така форма іспиту важко узгоджується із завданнями ОК, що декларують як мету набуття студентами практичних навичок застосування права.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Відповідно до Стандарту вищої освіти атестація здобувачів за другим (магістерським) рівнем вищої освіти за спеціальністю 081 «Право» здійснюється у формі єдиного державного кваліфікаційного іспиту (іспитів) у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України. Додатково для освітньо-наукової програми: у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи. У відповідності із зазначеними вище вимогами, ОП, що акредитується, передбачає, що атестація здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи та єдиного державного кваліфікаційного іспиту за спеціальністю в установленому порядку. Вимоги до єдиного державного кваліфікаційного іспиту встановлюються державою. Таким чином, форми атестації здобувачів вищої освіти за акредитованою ОП «Право» відповідають вимогам Стандарту вищої освіти.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Процедури проведення контрольних заходів на ОП визначаються Положенням про організацію освітнього процесу, Положенням про організацію контролю та оцінювання успішності навчання здобувачів вищої освіти (http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/polozhennja_pro_organizaciju_kontrolju_ta_ocinjuva.pdf), Положенням про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної комісії (http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/polozhennja_pro_ek.pdf). Ці документи розміщені у вільному доступі на офіційному сайті МДУ. Дидактичним засобом забезпечення об'єктивності оцінювання слугує накопичувальна система балів, інституційним – наявність процедур оскарження результатів контрольного заходу, його повторного складання, а також розгляду звернень щодо порушення правил Етичного кодексу. Згідно із Положенням про організацію контролю та оцінювання здобувачі мають право на повторне складання контрольного заходу з метою покращення отриманої раніше оцінки. Повторне складання для покращення раніше отриманої оцінки здійснюється за дозволом ректора на підставі заяви здобувача в період ліквідації академічної заборгованості. Неупереджене ставлення учасників освітнього процесу одне до одного, правильне й об'єктивне оцінювання результатів освітньої та професійної діяльності – закріплені як вихідні морально-етичні засади діяльності МДУ в Етичному кодексі (http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/etichnij_kodeks.pdf). Задля розгляду питань, пов'язаних із упередженим ставленням до здобувачів освіти, конфліктом інтересів або іншими порушеннями Етичного кодексу, в МДУ створено постійно діючу Комісію з питань дотримання Етичного кодексу МДУ. Кожен учасник освітнього процесу МДУ, який вважає, що сталось порушення положень Етичного кодексу, може повідомити про це шляхом подання письмової заяви у довільній формі на ім'я ректора МДУ. Під час зустрічі зі студентами останні зазначили, що прикладів звернення до Комісії на ОП немає, оскільки відповідна потреба досі не виникла.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

У МДУ розроблено й запроваджено цілу низку локальних актів, що покликані забезпечити академічну доброчесність в університетському середовищі. Такими актами є Етичний кодекс, Кодекс академічної доброчесності, Положення про академічну доброчесність, Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в наукових та навчально-методичних працях науково-педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти, Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в кваліфікаційних роботах студентів МДУ. Окрім того, наприкінці робочої програми кожного ОК в розділі «Політика навчальної дисципліни» також наводяться норми академічної доброчесності. Як кращу практику варто відзначити, що в цьому ж розділі робочих програм

кожного ОК подається QR-код, який відсилає до сторінки академічної доброчесності МДУ (http://mdu.in.ua/index/akademichna_dobrochesnist/0-224). Такі ж QR-коди експертна група мала змогу бачити при вході до навчальних аудиторій. Такий технічний прийом, вважаємо, є гарним нагадуванням студентам про етичні норми, що діють в університетському середовищі. З 2018 року МДУ співпрацює з ТОВ «АНТИПЛАГІАТ». Договір із ТОВ надає МДУ доступ до використання комп'ютерної програми – Unicheck, бази даних для порівняння змісту текстових документів в електронному вигляді. Обов'язковій перевірці на плагіат підлягають такі види робіт: кваліфікаційні роботи здобувачів; дисертаційні роботи здобувачів третього наукового рівнів; наукові статті, подані до друку у серіях Вісника МДУ; навчально-методичні та наукові видання науково-педагогічних працівників кафедр МДУ. Як зазначила Ковейно Ю.В., перевірка на плагіат є безкоштовною для студентів. Додатковим технологічним рішенням слугує розміщення на сайті МДУ посилання на безкоштовний сервіс EduBirdie.com, до якого всі охочі можуть звертатися самотужки (див.: http://mdu.in.ua/index/akademichna_dobrochesnist/0-224). В МДУ створено Електронний інституційний репозитарій (<http://91.250.23.215:8080/jspui/>) призначений для накопичення, систематизації та зберігання в електронному вигляді інтелектуальних продуктів університетської наукової спільноти.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Наявність договору на використання платформи Unicheck. Розміщення на офіційному сайті МДУ посилання на безкоштовний сервіс перевірки робіт на плагіат EduBirdie.com. Кращою практикою є розміщення наприкінці кожної робочої програми QR-коду, що відсилає до сторінки академічної доброчесності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

У тому, що стосується форм підсумкового контролю, немає послідовного додержання принципу конструктивного узгодження (constructive alignment). Рекомендується узгодити форми підсумкового контролю із цілями, і програмними результатами ОК, так, щоб підсумковий контроль визначав досягнення здобувачем програмних результатів навчання, а не лише оволодіння теоретичними знаннями.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

На ОП належним чином інституційно, організаційно та технологічно забезпечено об'єктивність контрольних заходів та додержання академічної доброчесності. Разом з тим, форми контрольних заходів потребують диверсифікації з огляду на вимоги принципу конструктивного узгодження (constructive alignment).

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Викладання на ОП забезпечують семеро викладачів (див. Табл. 2 Відомостей СО). Усі вони мають наукові ступені кандидата або доктора наук. НПП, що забезпечують викладання ОК, мають публікації у фахових виданнях, що стосуються предметів, які вони викладають. Троє викладачів мають публікації у журналах, включених до наукометричних баз даних Scopus або WoS. Показовим прикладом доречного добору викладача є те, що ОК «Міграційне право» викладає Микітенко Є.В., котрий за основним місцем роботи є начальником Головного управління Державної міграційної служби України в Донецькій області. Загалом академічна та професійна кваліфікація НПП корелює із цілями і результатами навчання відповідних ОК. Разом з тим більшої уваги потребують навички володіння іноземними мовами, що було визнано і менеджментом МДУ. Проректор із науково-педагогічної роботи Марена Т.В. під час фінальної зустрічі запевнила, що за півтора тижні розпочнуть роботу довгострокові курси англійської мови для викладачів ОП. При цьому навчання буде зорієнтоване на те, щоб викладачі мали змогу викладати ОК англійською мовою.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Порядок заміщення посад НПП у МДУ визначений Положенням про проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад НПП, обрання за конкурсом та укладання з ними трудових договорів (контрактів) (http://mdu.in.ua/Dokumenty/konkurs/p-pro_provedennja_konk-vidboru_npp-traven_2021.pdf). Необхідний рівень професіоналізму під час конкурсного добору науково-педагогічного персоналу ОП забезпечується обов'язковим врахуванням досягнень претендентів у викладацькій, науковій та професійній діяльності. При визначенні відповідності претендента вимогам до зайняття посади НПП, зважають на: а) наявність вищої освіти відповідної спеціальності; б) наявність наукового ступеня відповідної спеціальності; в) наявність вченого звання за профілем кафедри; г) загальну кількість наукових праць; д) підвищення кваліфікації протягом останніх 5 років. Кандидатури претендентів, що були допущені до участі в конкурсі, обговорюються на засіданні кафедри, конкурсної комісії та Вченої ради Університету. Прозорість відповідних процедур забезпечується тим, що претенденти мають право на ознайомлення із протоколом засідання кафедри та протоколом засідання конкурсної комісії. Обрання кандидатур претендента відбувається на Вченій раді Університету шляхом таємного голосування з обов'язковим попереднім оголошенням рекомендацій кафедри та конкурсної комісії. При цьому, однак, негативні висновки кафедри чи конкурсної комісії не є підставою для відмови в розгляді кандидатури на Вченій раді. Разом з тим, недоліком відповідних процедур є те, що локальними актами ЗВО не передбачено механізму оскарження рішення Вченої ради. Під час зустрічі із керівником та менеджментом ЗВО, проректор з науково-педагогічної роботи Марена Т.В. пояснила, що рішення Вченої ради «опротестувати фактично неможливо, тому що це результат таємного голосування». Ректор Трофименко М.В. додав, що необґрунтованим рішенням Вченої ради запобігає експертиза конкурсної комісії, і наразі потреба в оскарженні рішення Вченої ради жодного разу не виникала.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Університет залучає роботодавців до організації освітнього процесу на етапі розробки та впровадження ОП. ЗВО продемонстрував рецензії на ОП роботодавців, зокрема такі рецензії надали к.ю.н., директор департаменту взаємодії з депутатами та внутрішньої політики Маріупольської міської ради Стамбулжи Ю.О.; начальник юридичної служби Маріупольської філії державного підприємства «Адміністрація морських портів України» Данилова О.М.. На сайті Економіко-правового факультету розміщено форму для анкетування роботодавців спеціальності «Право» (<http://elf.mdu.in.ua/index/prp/0-22>). На загальноуніверситетському рівні проводиться День кар'єри ЄС за підтримки Представництва Європейського Союзу в Україні у рамках проекту «Інформаційна підтримка Мереж ЄС в Україні» (http://mdu.in.ua/news/na_bazi_mdu_projshov_den_kar_eri_es/2020-10-23-3732). Під час зустрічі із роботодавцями останні підтвердили свою активну участь в організації освітнього процесу на ОП. Так, начальник ГУ Державної Міграційної служби в Донецькій області Микитенко Є.В. зазначив, що за його ініціативою на ОП було запроваджено ОК «Міграційне право». Стамбулжи Ю.О. зазначила, що і через анкети, і через особисті виступи на засіданнях кафедри вона зауважувала на необхідності приділяти увагу навичкам розробки локальних нормативно-правових актів. Начальник юридичної служби Маріупольського морського торговельного порту Шебанич Ф.Ф. зазначив, що тісно співпрацював із завідувачем кафедри при відновленні роботи Юридичної клініки МДУ. Начальник відділу представництва інтересів держави Донецької області прокуратури Сущенко В.А. вказав на те, що саме за його пропозицією до ОП було включено ОК «Теорія та практика застосування кримінального та кримінального процесуального законодавства». Адвокат Мироненко О.В. зазначила на тому, що за її наполяганням щодо підвищення практичної орієнтованості навчання на ОП було збільшено обсяг кредитів, що відводяться на практичну підготовку.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

На ОП активно використовується така форма залучення професіоналів-практиків, як прочитання гостьових лекцій. Так, студенти ОП мали змогу прослухати лекції начальниці відділу регіонального представництва в Донецькій та Луганській областях Секретаріату Уповноваженого ВРУ з прав людини Юлії Башкірової (http://mdu.in.ua/news/pravniki_mdu_zaslukhali_lekciji_z_prav_ljudini/2019-10-24-3338); працівників прокуратури Донецької області (http://mdu.in.ua/news/studenti_mdu_prodozhujut_znajomitisja_zi_specifikuju_profesiji_jurista/2019-10-25-3342; http://mdu.in.ua/news/spivrobotniki_oblasnoji_prokuraturi_provodjat_lekciji_dlja_studentiv_mdu/2018-03-22-2364); очільниці обласного управління юстиції Олени Павлової (http://mdu.in.ua/news/ochilnik_oblasnogo_upravlinnja_justiciji_olena_pavlova_rozpovila_studentam_pravoznavcjam_pro_perspektivi_pracevlashtuvannja/2018-05-30-2512); Голови громадського об'єднання «Рада громадських організацій м. Маріуполя», члена виконавчого комітету Маріупольської міської ради Дмитра Забавіна (http://elf.mdu.in.ua/news/na_bazi_mdu_vidbulas_zustrich_zdobuvachiv_vishhoji_osviti_zi_stejkkholderami_z_pitan_v_iborchogo_prava_ta_procesu/2020-09-08-36), співробітників Головного управління Національної поліції в Донецькій області (http://mdu.in.ua/news/gunp_v_doneckij_oblasti/2018-03-20-2355) тощо. Під час зустрічі із керівником структурного підрозділу, на якому акредитується ОП, декан Економіко-правового факультету Толпежніков Р.О. підтвердив, що до викладання на ОП залучаються професіонали практики. Зокрема, він зазначив,

що серед викладачів ОП доц. Польщиков В.В. і проф. Волік В.В. є практикуючими адвокатами, проф. Яровий А.О. – суддя у відставці, а доц. Городовенко А.В. – працював помічником судді. За сумісництвом на ОП викладає начальник ГУ Держ. Міграційної служби в Донецькій області Микитенко Є.В.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Відповідно до Положення про підвищення кваліфікації педагогічних, науково-педагогічних працівників МДУ (http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/polozhennja_pro_pidvishhennja_kvalifikacii_praciv.pdf) в Університеті функціонує Центр підвищення кваліфікації та післядипломної освіти, яким розроблено низку курсів, спрямованих на професійний розвиток викладача, зокрема: «Розвиток професійної компетентності педагогічних працівників ЗВО», «Розробка дистанційного курсу» тощо. Викладачі, задіяні до навчального процесу на ОП «Право» ОС «Магістр», за останні 5 років отримали сертифікати про підвищення кваліфікації у: Маріупольському державному університеті, Вищому навчальному закладі «Університет економіки та права «Крок»», Мелітопольському державному педагогічному університеті ім. Б. Хмельницького. Крім вітчизняних установ викладачі проходили підвищення кваліфікації у закордонних закладах. Викладачі ОП «Право» є членами Спеціалізованих вчених рад та членами редакційних колегій вітчизняних і зарубіжних наукових журналів. В якості розробника Стандарту вищої освіти за спеціальністю «Право» ОС «Магістр» залучено доцента Годованика Є.В.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Щорічне підведення підсумків діяльності НПП здійснюється за рейтинговою системою оцінювання. Рейтингове оцінювання НПП МДУ як форма визначення рівня їх професійної діяльності та ефективності роботи є складовою системи внутрішнього забезпечення якості. Порядок проведення оцінювання визначається Положенням про щорічне рейтингове оцінювання НПП, кафедр і факультетів (http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/polozhennja_pro_shhorichne_rejtingove_ocinjuvannja.pdf). Результати цього оцінювання щорічно оприлюднюються на офіційному сайті МДУ (http://mdu.in.ua/index/reiting_prep/o-41). Як пояснила проректорка з науково-педагогічної роботи Марена Т.В., результати рейтингування використовують для різних видів стимулювання викладацької майстерності. Зокрема, перші місця в рейтингу можуть претендувати на отримання матеріального заохочення. По-друге, місце особи в рейтингу враховується при конкурсному доборі на посаду: воно береться до уваги при визначенні строку, на який укладається трудовий договір, і має вагу в конкурсній ситуації. По-третє, Університет використовує і моральне стимулювання. Зокрема, при поданні документів на отримання нагород різного рівня також підлягають до врахування показники рейтингового оцінювання НПП. Додаткового до цього в Положенні про щорічне рейтингове оцінювання НПП, кафедр і факультетів вказується на те, що оцінювання може мати значення і для розподілу навчального навантаження та при вирішенні питань соціальної спрямованості, розвитку матеріальної бази кафедр. Наведені обставини дають підстави для висновку, що в МДУ налагоджена робота щодо стимулювання НПП до постійного вдосконалення й розвитку власної педагогічної майстерності.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Перевагою ОП є те, що ОК «Міграційне право» викладає професіонал-практик із досвідом у відповідній сфері, - начальник ГУ Державної Міграційної служби в Донецькій області. Поширеним на ОП є запрошення практиків до прочитання гостьових лекцій та зустрічей зі студентами. Роботодавці беруть активну участь у формуванні каталогу ОК, що входять до ОП. Інституційно та організаційно забезпечена система стимулювання НПП до постійного вдосконалення викладацької майстерності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

На превеликий жаль, експертна група акцентує увагу на відсутності механізму оскарження рішень Вченої ради щодо заміщення вакантних посад під час проведення конкурсу. Крім того, доречним було б звернення уваги на навички володіння іноземною мовою НПП з огляду на заявлене прагнення реалізовувати читання матеріалу іноземною мовою. Рекомендується визначити у локальних нормативних актах механізми оскарження рішень Вченої ради у випадках наявності процедурних порушень або очевидної необґрунтованості відповідного рішення у конкурсній ситуації. Також, серед факторів, що беруться до уваги при заміщенні посад НПП, рекомендується зважати, серед іншого, і на рівень володіння іноземними мовами та здатність викладати ОК чи окремі модулі ОК іноземною мовою. Експертна група наполегливо радить ЗВО розвивати напрямок міжнародної співпраці, зокрема через сприяння викладачам у залученні до програм академічної мобільності.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

У ЗВО інституційно та організаційно забезпечено викладання ОК викладачами із належним рівнем академічної та професійної кваліфікації. Постійне вдосконалення викладацької майстерності стимулюється через систему рейтингового оцінювання НПП. До організації ОП і викладання долучаються професіонали-практики та здійснюється з урахуванням рівня професіоналізму та спроможності забезпечити викладання відповідно цілей ОП «Право». ЗВО стимулює професійний розвиток викладачів та підвищення їх рівня викладацької майстерності.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Експертна група, ознайомившись із матеріалами акредитаційної справи, сайтом ЗВО, документами на які здійснювався запит, а також у результаті зустрічей із стейкхолдерами та працівниками ЗВО під час експертизи дійшла висновку про достатній рівень фінансового, матеріально-технічного та навчально-методичного забезпечення ОП. Реалізацію ОП забезпечує широкий аудиторний фонд. Окремі аудиторії додатково обладнані мультимедійними засобами. Наявні окремі комп'ютерні аудиторії. Наявна спеціалізована аудиторія, що була облаштована у співпраці з Європейською організацією публічного права. В ЗВО існує окрема Навчальна лабораторія з розвитку дистанційного навчання та автоматизованих систем управління, яка займається питанням дистанційного навчання, що є особливо актуальним під час карантину та діє відповідно до положення про навчальну лабораторію з розвитку дистанційного навчання та автоматизованих систем управління Маріупольського державного університету (http://mdu.in.ua/Dokumenty/pidrozdily/polozhennja_laboratorija_rozvitok_dntaasu.pdf). Під час карантину ЗВО використовує платформу MS Teams для проведення дистанційних занять, а кожен здобувач має корпоративну пошту. ЗВО має укладений договір з Unichек щодо можливості перевірки письмових робіт на плагіат. В ЗВО наявна наукова бібліотека, фонд якої складає 160 000 примірників, з яких 12 тисяч безпосередньо пов'язані з юридичною тематикою. Також здобувачі та академічний персонал має право доступ до електронних ресурсів Polpred.com, електронна бібліотека видавництва «Центр учбової літератури», JournalTOCs, електронна бібліотека система BiblioRossica тощо). Наукова бібліотека має власний сайт (<http://slibr.mdu.in.ua>) на якому можна перевірити наявність видання, замовити література або скористатися послугами онлайн бібліотеки. В МДУ діє Електронний інституційний репозитарій Маріупольського державного університету, що призначений для призначений для накопичення, систематизації та зберігання в електронному вигляді інтелектуальних продуктів університетської наукової спільноти (<http://91.250.23.215:8080/jsrui/>). Експертна група окремо відзначає наявність навчальної американської студії «Вікно в Америку», в рамках якої відбувається навчання англійської мови, розповсюдження інформації про міжнародні наукові заходи, стажування, тощо. ЗВО у співпраці з Посольством США отримав доступ до повнотекстової бази даних E-library. В ЗВО наявна соціально-побутова інфраструктура, зокрема сучасний спорткомплекс, гуртожиток, їдальня.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Під час дистанційного огляду матеріально-технічної бази ЗВО, Експертна група дізналася, що на території ЗВО є Wi-Fi, який є безкоштовним. В Науковій бібліотеці наявні комп'ютери, які є вільними для користування здобувачами. Здобувачі та НПП має повний безкоштовний доступ до всіх інформаційних ресурсів ЗВО. Також здобувачі та НПП мають можливість здійснити безкоштовну перевірку письмових робіт на плагіат за допомогою сервісу Unichек. Експертна група відзначає наявність безкоштовного коворкінгу, де здобувачі можуть вільно проводити час.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Під час дистанційного візиту, експертна група переконалася в безпечності освітнього середовища МДУ. Навчальні корпуси візуально відповідають вимогам протипожежного та санітарного законодавства. Зокрема, в корпусах наявні вогнегасники, засоби протипожежної сигналізації, плани евакуації, засоби дезінфекції рук. Аварійні виходи є

відчиненими. В начальних корпусах та на сайті ЗВО наявна інформація про запобігання поширенню коронавірусної інфекції. Також, в начальному корпусі наявні ізолятори для осіб з ознаками коронавірусної інфекції. В навчальних корпусах та в гуртожитку діє система пропусків з турнікетами, що ускладнює доступ сторонніх осіб та сприяє безпеці освітнього середовища. Окремо Експертна група відзначає наявність на сайті інструкції з протидії тероризму (http://mdu.in.ua/Dokumenty/protidija_antiukrajinskij_propagandi.pdf), що є актуальним з врахуванням місцезнаходження ЗВО.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

ОП «Право» провадиться на Економіко-правовому факультеті, адміністрація якого здійснює всебічну освітню, організаційну, інформаційну, консультативну підтримку здобувачів. Інформаційна підтримка здійснюється шляхом доступу сайтів МДУ, факультету та кафедри, а також за допомогою соціальних мереж. В МДУ наявний інспектор з соціальної роботи, який надає допомогу з організаційних питань, зокрема з питань виплати соціальних стипендій, що відбувається, відповідно до Правил призначення академічних та соціальних стипендій в МДУ (http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/pravila_priznachennja_akademichnikh_ta_socialnikh_.pdf). Також здобувачі мають змогу отримати безкоштовну юридичну допомогу в Юридичній клініці МДУ. В МДУ діє скринька довіри, куди здобувач має можливість звернутися з проблемою та отримати допомогу від інших студентів або від адміністрації ЗВО. В МДУ діють творчі та культурні колективи. Відповідно до опитувань, більшість здобувачів задоволені матеріально-технічною базою ЗВО (http://mdu.in.ua/Dokumenty/jakist-osvity/monitoring/zvit_pro_opituvannja_shhodo_jakosti_2019-2020.pdf). Під час зустрічей з ЕГ, здобувачі та НПП також зазначили про задоволення інфраструктурою ЗВО.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Загалом, експертна група відзначає створення ЗВО достатніх умов для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами. Під час дистанційного огляду навчального корпусу, експертна група мала змогу побачити введення шрифту Брайля для осіб з вадами зору. Сайт ЗВО має окремий інтерфейс для осіб з вадами зору. В ЗВО наявний без бар'єрний доступ до навчальних корпусів та гуртожитків. Наразі в навчальному корпусі відсутні ліфти, однак декан факультету та проректор з економічних питань запевнили, що ЗВО передбачені кошти для купівлі спеціального обладнання, яке надасть можливість особам з особливими освітніми потребами підніматися на верхні поверхи. Поки що, в разі наявності осіб з особливими освітніми потребами, відбувається коригування розкладу зі зміщенням в навчальні аудиторії на першому поверсі, про що зазначив декан економіко-правового факультету. Проте, експертна група відзначає відсутність спеціально обладнаних санітарних кімнат для осіб з особливими освітніми потребами, що було підтверджено деканом економіко-правового факультету.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

В МДУ існує чітка і зрозуміла політика й процедури вирішення конфліктних ситуацій. ЗВО впровадив Етичний кодекс (http://mdu.in.ua/Dokumenty/ustanovchi/etichnij_kodeks_mdu.pdf), відповідно до якого в ЗВО діє Комісія з питань дотримання Етичного кодексу МДУ. На кожному факультеті існує комісія з врегулювання конфліктних ситуацій (http://mdu.in.ua/Dokumenty/pidrozdily/polozhennja_pro_fakultet.pdf). Також ЗВО діє відділ з питань запобігання та виявлення корупції в МДУ (http://mdu.in.ua/Dokumenty/korup/polozhennja_pro_viddil_z_pitan_zapobigannja_ta_vij.pdf). На сайті МДУ є можливість повідомити про факт корупції (<http://mdu.in.ua/index/povidomiti/0-174>). Представники ЗВО зазначили, що конфліктних ситуацій під час реалізації ОП «Право» на другому (магістерському) рівні конфліктних ситуацій не виникало. Ця інформація була підтверджена здобувача та представниками студентського самоврядування під час зустрічей. Здобувачі зазначили, що вони не мали досвіду конфліктних ситуацій, а ЗВО буде максимально сприяти вирішенню такої ситуації, в разі її виникнення.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Експертна група відзначає наявність потужної інфраструктури, навчально-методичної та матеріально-технічної баз. Позитивними практиками є наявність навчальної студії «Вікно в Америку», можливість здобувачів безкоштовно користуватися сервісом Unicheck, застосування шрифту Брайля. В ЗВО приділяється багато уваги безпечності освітнього середовища.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Експертна група не встановила суттєвих недоліків. Рекомендується: продовжити розробку інклюзивної освіти в межах ОП і забезпечити можливість здобувачам з особливими освітніми потребами отримувати спеціалізований підхід і зручне освітнє середовище.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Експертна група на підставі аналізу з'ясованих на дистанційній експертизі фактів та доказів констатує загальну відповідність ОП встановленим вимогам, що підтверджується наявністю належного, безпечного, доступного для здобувачів з різними потребами освітнього середовища з можливістю користуватися безоплатно безлімітним Internetom та можливістю отримати різні види підтримки. Загалом програма відповідає критерію 7 із несуттєвими недоліками, що можуть бути усунені в короткий термін, та над усуненням яких ЗВО вже працює.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми в ЗВО регламентовані Положенням про порядок розробки, моніторинг, перегляд, удосконалення та закриття освітніх програм в Маріупольському державному університеті (http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/pro_rozrobku-monitoring-peregljad-udoskonalenija_t.pdf) Так, Положенням встановлено, що розробка здійснюється робочою групою, яка затверджується деканом факультету. При цьому, до робочої групи обов'язково мають входити представники стейкхолдерів (студенти, роботодавці). Обов'язковим етапом під час розробки ОП є громадське обговорення. Також Положенням встановлено, що моніторинг освітніх програм в МДУ проводиться на таких рівнях: 1) Кафедра – Науково-методична комісія факультету – Навчальний відділ – Науково-методична рада МДУ; 2) Здобувач вищої освіти – академічна група – курс – спеціальність – факультет; 3) Навчальна дисципліна – цикл підготовки – навчальний план Відповідно до Положення, моніторинг, зокрема, проводиться шляхом опитування стейкхолдерів, яке відбувається відповідно до Положення про організацію та проведення опитувань стейкхолдерів в Маріупольському державному університеті (http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/polozhennja_pro_opituvannja_stejkholderiv10.06.20.pdf) Під час зустрічей з гарантом ОП, здобувачами, співробітниками ЗВО та роботодавцями, експертною групою було встановлено, що ЗВО дотримується власних положень щодо розробки, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми. Зокрема, ЗВО періодично проводить анкетування стейкхолдерів, роботодавці залучені до рецензування ОП. ЕГ встановлено, що до ОП вносилися зміни, зокрема у зв'язку зі зверненнями роботодавців.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Положенням про порядок розробки, моніторинг, перегляд, удосконалення та закриття освітніх програм в Маріупольському державному університеті встановлено право здобувачів та студентського самоврядування бути залученим до періодичного перегляду освітньої програми, найбільш поширеною формою залучення здобувачів є їх опитування та анкетування, яке проводиться періодично. Анкетування проводиться як на рівні ЗВО, так і на рівні кафедри, що відповідає за підготовку здобувачів за ОП. Анкетування проводиться шляхом заповнення анонімною гугл-форми (https://docs.google.com/forms/d/1zBSuMtbAJMg2d1DxUKyscbpqJ4-rcSp4AvynV38QGco/viewform?edit_requested=true), анкету можна легко знайти на головній сторінці сайту факультету, також кафедра права та публічного адміністрування здійснює поширення інформації щодо анкетування. Експертна група вітає проведення анонімних періодичних опитувань, проте використання гугл-форми створює ризик штучного спотворення результатів, оскільки заповнити гугл-форму має право будь-яка особа. Під час зустрічі, Експертна група отримала підтвердження від здобувачів та представників студентського самоврядування щодо проведення відповідних опитувань та анкетувань. Також, відповідно до Положення про порядок розробки, моніторинг, перегляд, удосконалення та закриття освітніх програм, студентське самоврядування має право бути ініціатором перегляду ОП (п. 3.6.4). Однак, представники студентського самоврядування на зустрічі з ЕГ не зазначили про наявність таких

ініціатив з боку студентського самоврядування. Загалом здобувачі та студентське самоврядування обізнані про своє право бути залученим до процесу періодичного перегляду освітньої програми.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Експертною групою було встановлено, що роботодавці залучаються до процесу перегляду ОП. Роботодавці приймали участь у рецензуванні ОП. Кафедра права та публічного адміністрування періодично проводить опитування роботодавців з питань оцінки якості вищої освіти за допомогою гугл-форми (https://docs.google.com/forms/d/10ClQuA-nBDBbozl-e3UeXidDVXsgiwRKUCdPCgJKOCI/viewform?edit_requested=true). ЗВО періодично проводить круглі столи та обговорення з роботодавцями щодо питань якості освіти. На зустрічі роботодавці показали свою зацікавленість у перегляді ОП та бажання співпрацювати. Так, роботодавці зазначили, що вони приймали участь в анкетуванні та, що були враховані їх пропозиції щодо відновлення роботи юридичної клініки, щодо впровадження додаткових дисциплін (Міграційне право), щодо збільшення кількості кредитів на навчальну та виробничу практику. Також роботодавці зазначили, що вони ведуть постійний діалог з представниками факультету щодо вдосконалення ОП. Окремо варто зазначити, що ЗВО співпрацює з роботодавцями різного юридичного профілю, що допомагає більш комплексно підійти до процесу вдосконалення ОП.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Експертною групою було встановлено, що в МДУ здійснюється моніторинг працевлаштування випускників, за який відповідальна Навчальна лабораторія з організації практик та працевлаштування випускників. Так, на офіційному сайті ЗВО щорічно публікуються звіти з працевлаштування випускників в розрізі факультетів та освітніх програм (<http://mdu.in.ua/index/pracevlashtuvannja/0-115>). На жаль, статистика в розрізі сфер працевлаштування випускників наявна лише щодо ЗВО загалом, без аналізу випускників окремих ОП. Варто зазначити, що в ЗВО діє Асоціація випускників МДУ (http://mdu.in.ua/index/asociacija_vipusknikiv/0-307) метою роботи якої є налагодження зв'язків між випускниками, студентами та адміністрацією університету для подальшої взаємної допомоги.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

В МДУ функціонує система внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, яка проводить постійний моніторинг. Основними методами отримання інформації про недоліки є збір інформації та анкетування стейкхолдерів. Зібрана інформація постійно обговорюється, зокрема на засіданнях кафедр. Експертною групою встановлено, що відповідно до аналізу опитування стейкхолдерів, були внесені наступні зміни до ОП: обов'язкові дисципліни професійної підготовки «Проблеми господарського права та процесу», «Проблеми конституційного права та процесу» перенесено до вибіркового компонентів; До обов'язкових дисциплін професійної підготовки додано «Принци верховенства права та проблеми його реалізації», «Правотлумачна та правозастосована техніка», «Міграційне право», що підтверджується Аркушем обліку змін, що є додатком до ОП (http://mdu.in.ua/Ucheb/OPP/mag-2021-2022/opp_magistr_pravo_2021.pdf) та роботодавцями під час зустрічі. Також ЕГ встановила, що до ОП вносилися зміни у зв'язку із затвердженням стандарту вищої освіти. Водночас, ЕГ зауважує, що наявні недоліки ОП, які є довготривалими, та на які система забезпечення якості ЗВО не відреагувала. Зокрема, такими є суттєві недоліки зазначені в Критеріях 2 та 4. На думку ЕГ, відсутність реакції пов'язана з недостатнім заохоченням студентів та НПП до участі в моніторингу ОП. ЕГ відзначає взаємодію з роботодавцями, однак ЕГ вважає що участь лише роботодавців є недостатньою для якісного моніторингу ОП. ЕГ рекомендує налагодити співпрацю навчальної лабораторії із забезпечення якості освіти МДУ з керівництвом факультету та максимально заохотити здобувачів та НПП приймати участь в моніторингу освітніх програм.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

В 2020-2021 роках в МДУ проходили акредитації інших освітніх програм, результати яких були заслухані Вченою радою МДУ. На сайті ЗВО можна знайти узагальнену презентацію щодо найбільш поширених недоліків або зауважень під час акредитацій (http://mdu.in.ua/Dokumenty/jakist-osvity/pidsumki_akreditatsii_op_2020-2021.pptx). Після дослідження матеріалів минулих акредитацій та проведення зустрічей з представниками ЗВО, ЕГ дійшла висновку, що ЗВО враховує результати інших акредитацій. Так, наприклад в результатах акредитацій інших ОП в МДУ містилася рекомендація до критерію 7 щодо створення здобувачам корпоративних електронних скриньок. Під

час огляду матеріально-технічної бази ЗВО, Експертна група дізналася про наявність корпоративної пошти у здобувачів. Також, за результатами експертизи 2020-2021 року було внесено низку змін до нормативних положень МДУ, якими було враховано відповідні рекомендації. Відтак ЗВО намагається враховувати рекомендації, що були отримані під час зовнішнього оцінювання якості вищої освіти.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

В ЗВО наявна нормативно-правова база, яка чітко та зрозуміло регулює систему внутрішнього забезпечення якості освіти. Система внутрішнього забезпечення складається з декількох рівнів: здобувацький, викладацький, кафедральний, факультетський, університетський (Положення про підвищення кваліфікації педагогічних, науково-педагогічних працівників МДУ (http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/polozhennja_pro_pidvishhennja_kvalifikaciji_praciv.pdf)). Загалом всі учасники освітнього процесу обізнані з процедурами та правилами внесення змін та перегляду ОП. Однак, на думку ЕГ, ЗВО має прикласти додаткових зусиль для розвитку культури якості, оскільки під час зустрічей з ЕГ здобувачі зазначали, що вони повністю задоволені якістю освіти на ОП та не мають пропозицій щодо вдосконалення ОП. В Експертній групі існують підозри, що студенти не мають бажання брати участі в перегляді ОП.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

В ЗВО існує чітка нормативна база з питань внутрішнього забезпечення якості освіти, якої послідовно дотримується ЗВО. Моніторинг та перегляд ОП відбувається постійно із залученням стейкхолдерів. Присутній високий рівень залученості роботодавців до перегляду ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

На думку ЕГ, здобувачі та НПП недостатньо зацікавлені в удосконаленні ОП. Рекомендується ЗВО здійснювати дії із заохочення участі здобувачів та НПП щодо удосконаленні ОП. ЕГ рекомендує ЗВО дослідити позитивні практики інших ЗВО та здійснити моніторинг власних практик на їх відповідність сучасним стандартам. Також ЕГ рекомендує запровадити механізм анонімного анкетування здобувачів, відповідно до якого заповнювати форму зможуть тільки здобувачі освітніх послуг відповідної ОП (наприклад, за допомогою корпоративної пошти).

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Більшість показників критерію 8 відповідають вимогам чинного законодавства. Наявні несуттєві недоліки, які можуть бути виправлені в короткий термін. Виявлені недоліки не є критичними, оскільки ЗВО має чітку політику з внутрішньої оцінки та дотримується формальних правил, проте окремі стейкхолдери не є достатньо зацікавленими в участі процесу моніторингу. ЕГ вважає, що ЗВО здатний за короткий термін виправити ці недоліки, тому, з урахуванням сильних сторін, ЕГ рекомендує оцінку «В».

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Експертна група ознайомилась з офіційним сайтом Маріупольського державного університету та відзначає, що офіційний сайт МДУ має інтуїтивно зрозумілий інтерфейс та завдяки якому можна швидко знайти необхідний документ. Зокрема, на сайті наявний розділ «Нормативні документи» (http://mdu.in.ua/index/normativni_dokumenty/0-254) в якому вдало згруповані документи, що визначають права й

обов'язки учасників освітнього процесу за різними напрямками, наприклад: Установчі документи (Статут Маріупольського державного університету, Етичний кодекс МДУ Правила внутрішнього розпорядку); Освітній процес (Ліцензований обсяг та контингент здобувачів вищої освіти МДУ, Нормативне забезпечення освітнього процесу в МДУ, Освітні програми); Система забезпечення якості освіти (Моніторинг освітніх програм, Моніторинг систем якості), тощо. Дослідивши зазначені документи, Експертна група встановила, що в МДУ наявні чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу. Під час спілкування зі здобувачами та академічним персоналом, Експертною групою було встановлено, що учасники освітнього процесу обізнані про наявні правила та процедури. Також, учасниками освітнього процесу було підтверджено застосування відповідних процедур та правил. Варто зазначити, що МДУ активно використовує соціальні мережі (Facebook, Instagram) та чат-ботів Telegram для донесення інформації до учасників освітнього процесу.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

На офіційному веб-сайті наявний окремий розділ «Громадське обговорення» в якому можна ознайомитися із проектами документів, винесених на громадське обговорення. В переліку документів можна знайти проекти ОП, в тому числі проект ОП, що аналізується (http://mdu.in.ua/publ/proekti_osvitno_profesijnikh_program/osvitno_profesijna_programa_pravo_os_magistr/2-1-0-185). На сторінці зазначено електронну пошту для отримання зауважень та пропозицій та кінцевий термін подачі відповідних зауважень або пропозицій. Під час зустрічей стейкхолдери, зокрема роботодавці, підтвердили факт врахування їх пропозицій. При цьому, на сторінці з проектом ОП відсутня форма для зворотного зв'язку безпосередньо на сайті.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

На офіційному сайті університету в розділі «Освітні програми» можна знайти повну та достовірну інформацію про ОП в минулих та сьогоденних редакціях (http://mdu.in.ua/index/opp_magistr/0-299). Інформація про ОП є точною та достовірною, що дозволяє в повній мірі інформувати заінтересованих сторін (стейкхолдерів).

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Сайт ЗВО є візуально приємним та інтуїтивно зрозумілим. Інформація на сайті вдало згрупована в окремі розділи, що дозволяє заінтересованій особі швидко знайти необхідну інформацію. ЗВО активно використовує соціальні мережі та чат-боти для оперативного інформування заінтересованих осіб. Документи, якими встановлюється права та обов'язки є чіткими та зрозумілими та висвітленні в повній мірі з актуальною інформацією.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Експертною групою не було виявлено суттєвих недоліків. Рекомендується внести зміни до сторінок з проектами освітніх програм, надавши можливість здійснювати коментарі безпосередньо на сайті.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Загалом програма відповідає критерію 9 із незначними недоліками, оскільки сайт університету містить усю необхідну інформацію.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряміві досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	E
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	E
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	не застосовується

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **умовна (відкладена) акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Луцький Роман Петрович

Члени експертної групи

Карнаух Богдан Петрович

Плачков Михайло Харлампійович